

Suvele vastu koos lastega

Suvi algab juunikuuga. Juunikuu esimene päev on lastekaitsepäev. See justkui annab juhise kogu suveks – olla koos laste ja perega, tunda suvest rõõmu ja nautida.

Lapsed oskavad elust rõõmu tunda. Lapse kõrval õpime ka ise, saame oskuse vaadata maailma teise nurga alt. See tähendab ka õppimist ja uute oskuste omandamist. India filosoof Rajneesh on ütelnud: „Kui sünnib laps, sünnib ka ema. Teda ei olnud enne olemas. Naine, jah, oli, aga ema ei olnud. Ema on midagi täiesti uut.” See on tõsi – kui sündimas on laps, on sündimas ka lapsevanemad, nii ema kui isa. Kõik kolm – laps, ema ja isa vajavad hoolt ja tuge, et kasvada.

Läbi aegade on lapsed sirgunud loomulikult vanemate kõrval, vanavanemate tarkusele toetudes. Ajaloo käigus on suhtumine lastesse ja lapsepõlve muutunud. Lapsepõlv oli sajandeid tagasi ebamugav ettevalmistusperiood täiskasvanupõlvele, mis tuli paratamatult läbi teha. Alles eelmise sajandi algusest saame rääkida laste vajaduste mõistmisest.

Tänane maailm esitab meile aga sootuks uusi väljakutseid. Pere mõiste on muutunud – väga vähe on neid peresid, kus elavad koos kolm põlvkonda. Pere tähtsus aga ei muutu. Lastele pakutakse aina täiustatumaid võimalusi. Pole lihtne selles infotulvas leida oma lapsele see parim ja õige, kuigi just selle poole püüdleb iga vanem.

Me tahame, et Eestis elaksid terved ja õnnelikud inimesed, kes on tähelepanelikud ja hoolivad nii endast kui teistest. Need sammud saavad alguse kodust, sellest, kuidas me suhtleme ja tegutseme. Emad, isad, vanavanemad on esimesed, kes annavad lastele edasi üle aegade kestvaid inimlikke väärtusi hoolida ja hoida ennast ning oma lähedasi. Tihti peale pole see kerge, ent sära lapse silmis on maailma suurim tänu.

Maret Maripuu, sotsiaalminister

Aktuaalne

Prügikoristustalgud Harju- ja Raplamaal

Uudised

Rae valda tuleb uus äripark

Parlamendis

Lisaeelarve jõuab Riigikogusse

Persoon

Jaak Salumets Viimsi tulevikust

FOTO: PRESSIFOTO

Rohkem lapsi, rohkem rõõmu!

Eelmisel aastal sündis Eestis 15 775 last, kuid surmade arv ületas endiselt sündide arvu. Mida peaks tegema, et iive muutuks positiivseks?

Mai keskel oli emadepäev ning 1. juunil tähistatakse rahvusvahelist lastekaitsepäeva. Eestis sünnib järjest rohkem lapsi, ning Reformierakonnal on hea meel, et oleme saanud sellele kaasa aidata, toetades peresid suurema ja kauem makstava vanemahüvitisega. Aga see pole kaugelki kõik. Uute sündide soodustamiseks toetatakse lastetusravi. Juba sündinud laste jaoks rajatakse juurde lasteaiakohti, välja on töötatud süsteem, kuidas ringiraha kehtestamise abil tagada, et ükski laps ei jääks rahapuudusel huviharidusest kõrvale.

Soovime, et Eesti pered oleksid tuge-

vad, teeksid otsuse muretseda peresse lapsed teadlikult ning kavandaks tulevikku pikemalt kui vaid üks päev ette.

Tervisel oluline koht

Sotsiaalministeeriumi laste ja noorte tervisele pühendatud arengudokumentid leitakse, et lapse- ja noorukiea arengutingimuste ning täisea majandusliku ja sotsiaalse toimetuleku vahel eksisteerivad tugevad seosed. Mida soodsamad on arengu- ja elutingimused, toetavamad ja arvestavamad suhted peres lapseas, seda tervem ja produktiivsem on inimene täiskasvanuna. Seetõttu on väga oluline riiklik poliitika, mis on suunatud lastega perede igakülgsele toetamisele.

Lapseas saadud perekogemuste mõjul kujunevad tulevaste täiskasvanute väärtushinnangud, sotsiaalse toimetuleku oskused ja tervisekäitumine. Toetavast tervest perekonnast pärit lastel on rohkem võimalusi osaleda eakohastes ja arendavates tegevustes ning omandada võimeteko-

hast haridust. Parema toimetuleku ja tervisekäitumise tõttu on need lapsed tervemad, elurõõmsamad, nende õpitulemused paremad ja toimetulek ühiskonnas lihtsam.

Lasteaiakohad on üks asi, mis on Eestis omavalitsuste korraldada. Lisaks veel kaasaegsed lastemänguväljakud, sportimisvõimalused ja huvitavad lasteüritused.

Omavalitsused ja eraalgatus

Peaksime Eestis saama üle mõtteviisist, et mistahes probleemi lahendamise nõuab hunnikut raha. Mai alguses tödesime, et metsade puhtaks tegemiseks polnud vaja parlamendidebatti või ülalt tulnud käsku. Samamoodi on kortermaja õuel kümme-kond aastat lagunenud lastemänguväljak majaelanikel endil ühe tööka laupäevaga võimalik korda teha.

Eesti Teataja soovib ja soovitab: olge eeloleval suvel rohkem koos lastega. Ühiselt veedetud aeg on hindamatu. Nii nagu ei ole hinda vanaema

Kommentaar

FOTO: ERAKOGU

Meelika Männimägi, Reformierakonna Rapla arendusjuht

Reformierakonna perepoliitika oli üks peamisi põhjusi, miks valisin Reformierakonna. Kahe lapse emana julgen öelda, et riik on onalpoolt teinud küll väga palju, et lapsi juurde sünniks. Tänapäeva avatud ja võimalusterohkes maailmas jäävad noortel peredel lastesaamisplaanid kahjuks tahaplaanile – aega on selle kiire asjaga!

Kuna haridus ja haritus on tänapäeval väga tähtsad, siis tasuks mõelda mingitele soodustustele hariduse omandamiseks noortele emadele. See võib olla üks asi, mis noori rohkem lapsi saama võiks õhutada.

küpsetatud pannkookidel koos purgi koduse maasikamoosiga, mida samuti ei taga meile ükski seadus. **LET**

Juhtkiri

Aeg muutusteks küps

Nii nagu viieteist aastat tagasi oli ekslik lootus, et ajalugu on läbi saanud, nii ei ole tõeks osutunud seegi arvamus, et Eesti majandus jääb igaveseks kasvama kümme protsenti aastas. Viimase kvartali 0,4 protsendine kasvunumber on juba pannud rääkima tiigri muutumisest teoks, eelarvelaekumiste vähenemisest ning teistest küsitavustest, mis majanduse pidurdumisega kaasnevad. Vähem on juttu põhjustest, mis selle numbri ja toimunud muutuste taga on.

Tugeval sisetarbimisel põhinenud majanduskasv poleks kindlasti saanud kesta lõputult, samamoodi nagu polnud mingit alust loota, et kinnisvarahinnad jäävadki igal aastal kahekordistuma. Tuleb tõdeda, et Eesti inimesed on ennast taas mõistlikust küljest näidanud. Mõnda üllatava majanduskasvu pidurdumise taga ongi eelkõige sisemaise tarbimise vähenemine. Enam ei võeta kergekäeliselt laenu (ja ega pangad annagi). Poes vaadatakse taas hinnasiltide ning eelistatakse seda poodi, kus kaupmees ülikasumit taga ei aja ja hinnad tarbijale sõbralikumad hoiab.

Muutused majanduses tähendavad, et riigieelarve kulu- tused tuleb üle vaadata. Otsuseid tuleb aga teha lähtuvalt sellest, et need aitaks kaasa majanduse konkurentsivõime paranemisele. Tulumaksu alandamine peab jätkuma. Töölepinguseadus tuleb vastu võtta, et tagada töötajatele võimalus ümberõppeks ja enesetäiendamiseks ning tööandjale suurem vabadus uusi töökohti luua. Aeg, mil ühte ametit sai pidada mitu põlvkonda järjest, on pöördumatult möödas.

Majanduse tsüklilisus on üldteada tõsiasi. Eesti jaoks on oluline väljuda kahanevast majandustsüklilisest ajumahuka majandusega, kus enam poleks juhtival kohal allhange või toorainevahendus, vaid teadussaavutustel ja Eesti inimeste nutikusel põhinevad tooted. Maailma ja Eestit ootavad eelseisval paaril kümnendil vähemalt sama suured muutused, kui on olnud need, mis leidsid aset viimase kahekümne aasta jooksul. Eesti edu valem on olla muutusteks valmis ja pakkuda ise välja mudeleid positiivseteks muutusteks nii riigi, valla kui ka miks mitte iga inimese tasandil.

Teeme Ära tehti ära!

3. mail toimunud koristustalgute Teeme ära 2008 raames püstitati üle Eesti 207 lipujaama, kuhu koondati ümberkaudselt piirkonnas talguliste poolt kokku korjatud prügi. Lipujaamadesse kogutud prügi transporditi edasi 17sse vaheladestusjaama.

Vallavalitsustega koostöös on korraldajad tegelenud talguliste poolt kokku kogutud prügi minema toimetamisega sorteerimiskeskustesse. Vaheladestusjaamadesse vedamist ootava prügi valvamise osas tehti koostööd Politseiametiga.

Eesti suurimatel koristustalgutel osales 3. mail 50 000 eestimaalast, kes kogusid kokku tuhandeid tonne Eestimaa pinnale illegaalselt ladestatud prügi.

17 vaheladestusjaamast üle Eesti toimetati prügi omakorda 6 sorteerimiskeskustesse. Taaskasutusse suunatakse kuni 80% talgute korras kokku korjatud prügist.

Raplamaa

Käru vallas Raplemaal kogunes koristusaktioonile 15 reformierakondlast, kellest enamik olid noored. Noorusliku kollektiivi põhjuseks oli see, et Reformierakonna noortekogu esimees Kalle Palling tegi aktiivset kihustööd kutsumaks noori appi jäätmeid koristama. "Hinnanguliselt kogunes üle Eesti koristustalgutele umbes 500 Reformierakonna noorliiget, mis on väga suur number," rääkis Palling.

Päev algas lipujaamade juurde kogunemisega, kuhu ka jäätmed lõpuks autodega viidi. Seal jagati kätte prügi- gikotid ja saadeti erinevatesse piir-

kondadesse jäätmeid koristama.

Koristajate puudust kindlasti sel päeval ei olnud, kuna palju inimesi, kes ei olnud ennast registreerinud, tulid kohale. "Eks inimesed soovisid ikkagi oma panust anda. Tulid ilusal kevadpäeval kodust välja ja koristajatele appi," sõnas Palling.

Kõige huvitavam, kuid samas kurvema leiuna leiti metsast ka kaks koerakutsikat, kes varjupaika toimetati.

Kõige enam oli metsa alla veetud autorehve. Neid oli lausa hiigeltkogus.

Samuti oli palju taarat ja olmejäätmeid. Pallingu meelest oli just suures koguses taara leidmine üllatuslik. "See oli ilma pandimärkideta taara,

mis metsa alla toodud. Asja teeb imelikuks see, et igas vallas on olemas mitmeid spetsiaalseid klaasikogumiskonteinereid, kuhu sellise taara viia võib," oli Palling nõutu.

Lisaks leiti veel suurel hulgal mähkmeid, mis oldi metsa toodud kas siis lasteadeadest või mõne perekonna poolt. Samuti oli mööblit ja ehitusjäätmeid ning veel kõikvõimalikke jäätmeid. Suurimaks probleemiks oli koristustalgute juures see, et prügi- kotte jäi väheseks. Siiski saadi jäätmeid ilusti kokku korjatud. Raplamaalt osales koristuspäevakul kokku umbes 50 Reformierakonna liiget.

Kose vald

Kose vallas oli vaid üks lipujaam ja seegi kahasse Kõo vallaga. Hinnanguliselt oli inimesi tulnud koristama umbes 170. Kõige suurem mure tekkis transpordiga, sest algselt ei leidnud

prügiveod Kose-Ristil asuvat lipujaama üles. Kokku veeti ära kaheksa autokastit jäätmeid. Suurjäätmete äraveo korraldas vald oma vahenditest ning vastuvõtupunktid tasu nende ladustamise eest ei võtnud. Kella viieni kestnud tööpäeva lõpuks tekkis mure jäätmete laadimisega. Nimelt läksid inimesed kõik metsa ja soovisid prügi kokku korjata, samas kui jäi väheseks prügi autokastidesse laadimiseks.

Enamasti leiti metsa alt rehve ja hulgaliselt olmejäätmeid. Elektroonikat väga metsa veetud polnud. Kõsel on selleks spetsiaalne kogumiskoht, kuhu saab neid tasuta viia. Kõige huvitavam, kuid samas kurvema leiuna leiti metsast ka kaks koerakutsikat, kes varjupaika toimetati. Päev lõppes siiski heas meeleolus ja kõigile koristajatele pakuti ka kehakinnitust.

ETI

FOTOD: ERAKOGU

3. mail tehti metsaalused puhtaks.

FOTO: SCANPIX

Viimsis 2006. aastal valminud koolimaja on juba väikseks jäänud.

Viimsi uus koolimaja tuleb mõttetult kallis

Reformierakonna Viimsi piirkonnaorganisatsiooni juht Jaak Salumets räägib kurvastusega sellest, kuidas Viimsi vallavõim kavandab rajada põhjendamatult kallist lasteaed-alkkooli.

Ülemõeldud aastal valminud 1300kohaline Eesti üks kaasaegsemad ja kaunimaid kooli on valla tormilise arengu tõttu väikseks jäänud. Viimsi valla ametlik elanike arv on juba 15 000 inimest. Volikogu tegi veebruaris otsuse, et juba ülejäämisest õppeaastast võib Haabneeme asulas tööd alustada 340 õpilasele ja 120 lasteaialapsele kavandatud alkool-lasteaed. Volikogu otsuse kohaselt ehitaks Karulaugu Kinnisvara OÜ endale kuuluvale Karulaugu tee 5 kinnistule lasteaed-alkkooli.

Vald sõlmis 30 aasta peale laste-

aed-alkkooli üürilepingu, mille järgi tuleb esimesel aastal tasuda 17 miljonit krooni ning alates teisest aastast tõuseks üür veel 2,5%.

Lubamatult kallis

„Detsembris tegi volikogu otsuse kinnistu ainult üürida. Selle otsuse järgi oleks tulnud 30 aasta jooksul maksta ligi 750 miljonit krooni. Tänu opositsiooni sekkumisele lisati veebruaris

.....
Kuna valla laenukohustused on ületanud kriitilise piiri, siis vald ise laenu võtta ei saa.

ri otsusele ka võimalus vallal kinnistut 42 miljonit krooni eest välja osta,” räägib Jaak Salumets.

Kuna valla laenukohustused on ületanud kriitilise piiri, siis vald ise laenu võtta ei saa. Seetõttu sõlmiti koos üürilepinguga kinnistu ostuõiguse kokku-

lepe, mille järgi saaks kooli võimalusel välja osta vallale kuuluv kinnisvara haldav ettevõtte Viimsi Haldus OÜ.

Viimsi volikogul ja vallavalitsusel oli sisuliselt valikuvõimalused kolme pakkumise vahel.

„Eespool kirjeldatud variant on kõige kallim. Kui uue kooli ehitus läks maksma suurusjärgus 300 miljonit krooni, siis eelkirjeldatud skeem läheb maksma 750 miljonit krooni maksumaksja raha,” ütleb Salumets Viimsi reformierakondlaste uue juhina.

Parem pakkumine

AS Esmari poolt pakutava koolihoone aastane rendimaksumus oleks olnud 5,8 miljonit krooni aastas. Sama ettevõtte ehitatud on ka olemasolev kool 1300 õpilasele. Arvutused näitavad, et AS Esmari pakkumine on kordades odavam ja majanduslikult kasulik. Lisaks saaks juba olemasoleva hoone kasutusele võtta 2008. aasta sügisel. See lahendaks esimese klassi minevate laste jaoks õpilaskohtade vajaduse vallas koheselt. Uut

kooli-lasteaeda tuleb aga alles hakata ehitama. Planeeritud valmimisaeg on 2009. aasta sügisel.

Ka kolmas pakkumine jõudis vallavalitsusse, kuid seda pakkumist ei hakatud isegi arutama.

Ilmselt on uue Viimsi lasteaed-kooli ehitamise leping juba sõlmitud. Detailplaneering kinnitati 13. mail ja pandi vallas välja tutvumiseks-ettepanekute tegemiseks.

Hääletusel ei osalenud ükski opositsiooni saadik. Ainult üks koalitsiooni liige hääletas detailplaneeringu vastu. Sellega võttis kalli projekti osas vastutuse täielikult praegune valla võim. Kuid selle otsuse hind on väga kallis. Salumets märgib, et Viimsi vallavolikogu tööd raskendab ka opositsiooniliikmete tõrjumine. Hea tava kohaselt on ka opositsiooni liikmetel õigus osaleda komisjonide töös. Praeguse seisuga osaleb sotsiaalkomisjoni liikmena komisjonide töös opositsioonist ainult Salumets. Opositsioonile ei ole antud isegi revisjonikomisjoni esimehe kohta. **ET**

Lühidalt

Aegviidu ja Tallinna vahet hakkab sõitma kiirrong

Mai viimasest pühapäevast hakkab kehtima uus elektrirongide sõiduplaan, mis peamise muudatusena toob endaga kaasa Aegviidu kiirrongi liinile lisandumise, edastab Elektriraudtee AS.

„Aasta tagasi muutsime Tallinn-Keila sõiduplaani oluliselt tihedamaks. Sel korral on aga põhitähelepanu Aegviidu liinil,” sõnas Elektriraudtee juhatuse liige Kuldar Väärssi. „Kiirrongi lisamise mõte on pakkuda inimestele arvestatavat alternatiivi auto kasutamisele.”

Kiirrong toob reisija Aegviidust Tallinna kesklinna 48 minutiga ja sealt tagasi 54 minutiga.

Kiirrong peatub lisaks Aegviidule veel Kehras, Raasikul, Arukülas, Lagedil, Ülemistel ja Balti jaamas.

www.kalev.ee

Klooga rand mattub mustusesse

Klooga rand kuulub küll „kirjade järgi” riigile, kuid keskkonnaministreeiumi hinnangul peaks seaduse järgi avaliku suplusranna eest hea seisukohaliku omavalitsus ehk sel juhul Keila vald, mille abivallavanema Koit Kelderi sõnul ei saa rand korda ka tänavuse aasta jooksul.

Nimelt sooviks kohalik võim reformimata riigimaad enda valdusesse saada, aga riik omakorda palub vallal teha sadu tuhandeid kroone nõudev detailplaneering, mille heakskiitmise järel võiks alles otsustada ranna omandiküsimuse.

Keila vald peab korras hoidma ligi 30 kilomeetrit liivaranda, millest Klooga rannale on tänava valla eelarvest eraldatud ligikaudu 400 000 krooni.

Kelderi põhjendusel ei saada selle rahaga sugugi hakkama, sest Klooga rand asub looduslikult väga ebasobivas kohas. „Kui tuul on ebasobivast suunast, siis peaksime adru iga päev koristama,” avalikustas Kelder Klooga ranna valukoha. „Alles paari nädala eest saime valmis pikaajalise projekti esimese osaga, kui lõhkusime vana muuli, mis peaks võimaldama hoovestel viia adru lahest välja, mitte tuua otse supluskohta.”

EPL

Rae valda kerkib võimas äripark

Tallinna külje all asuv Rae vald, mille territooriumil on palju tootmisettevõtteid, saab peagi juurde veel ühe suure ärikompleksi.

Uue äriparki nimeks saab Ameerikanurga Äripark ja see hakkab laiuma 85 hektaril. Eesti ühes suuremas kaubanduspargis peaks esialgse projekti järgi tulema üle 110 000 ruutmeetri kaubanduspinda. Norra arhitektuuribüroo AMB Arkitekter koostas Jüri asula lähedale tuleva kaubandusparki eskiisprojekti. Suur äripark hakkab laiuma 10 kilomeetri kaugusel Tallinna linnapiirist.

Et inimestele kaubandushoonele ligipääs mugavamaks teha, hakkab tulevikus Jüri alevit ühendama

Ameerikanurga Äripark hakkab laiuma Tallinna külje all.

äripargiga Tartu maantee alune tunnel. Liiklusskeem töötati välja koostöös teedeprojekterimise firma WSP Sweden International AB Rootsi kontoriga. Firma senistest projektidest

Eestis on kindlasti märkimisväärsem Tallinna ringtee rekonstrueerimisprojekti osalemine.

Teenusepakkujatele hakatakse pakuma krunte ja valmis hooneid. Sa-

muti on võimalik rentida vajaminev hoone. Enamasti on äripargis oma esinduse avamisest huvitatud keskmised või suuremad ettevõtted ja kaubanduskettid. Nende soov oleks saada suuremaid müügiplindu, mida ka Ameerikanurga Äripark pakub.

Hetkel on huvi asja vastu üles näidatud toidukaupade, ehitus- ja sisustuskaupade müüjad. Eelkõige tunnevad Ameerikanurga Äriparki vastu huvi Eestis seni veel esindamata ettevõtted.

„Rae vallas on ettevõtluse arenguga kõik korras. Oleme rahul, et ettevõtteid meile valda tulevad ja püüame omaltpoolt neile kõik võimalused luua,” lausub Rae vallavolikogu esimees Veigo Gutmann avaldades lootust, et uus tööstuspark loob vallas uusi töökohti. **ET**

FOTO: SÜDA MAJA

Lühidalt

Avaliku koosoleku korraldamine selgemaks

Riigikogu õiguskomisjonis leidis toetust Silver Meikari ettepanek lühendada suurte avalike koosolekute etteavutamise aega seitsmelt päevalt neljale ning mitte nõuda kooskõlastamist väikestelt kogunemistelt. „Täna kehtiva avaliku koosoleku seaduse järgi peaksid näiteks parki piknikule kogunenud koolilõpetajad koosoleku kooskõlastama,” ütles Meikar. „Muudatusettepaneku jõustumisel tekiks selge regulatsioon, et selliseid kogunemisi registreerima ei pea.”

Oluliseks muudatuseks peab Meikar ka suuremate koosolekute registreerimise aja lühendamist neljale päevale. „See annab kodaniku liikumisele võimaluse märksa kiiremini reageerida maailmas toimuvale, näiteks korraldades korjanduse koos toetuskontserdiga Tiibeti munkade või Birmas looduskatastroofi tõttu kannatavate inimeste toetuseks.”

Õiguskomisjoni liige Hanno Pevkur selgitas, et Põhiseaduse § 47 lubab igapäev ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda saab piirata vaid riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbuse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

FOTO: SCANPIX

SMS-laenud kontrolli alla

Reformierakond esitas rahandusministrile ettepanekud töötada kolme kuu jooksul välja SMS-laenude levikut piiravate õigusaktide pakett. Pakett peaks sisaldama järelevalve loomist, laenu pakkuja poolt antava info selget sätestamist ning laenulepingust taganemise õigust.

„Täna on Võlaõiguse seaduses selged kriteeriumid tarbija krediidilepingutele, kuid millegipärast ei laiene see alla 200 euro suurustele kiiralaenudele,” ütles Riigikogu liige Taavi Rõivas. Reformierakonna fraktsioon on seisukohal, et erisus tuleb kaotada ning ühtne kontroll peab olema kõikide laenude üle.

Samuti soovib Reformierakond selgete kriteeriumide seadmist makseraskustesse sattunud klientidele nõutavatele viivistele ning soovib kaaluda finantsombudsmani institutsiooni loomist vaidluste ning probleemsete küsimuste lahendamiseks.

Rõivas peab ohtlikuks ka eksitavaid reklaame, mis kutsuvad vastutustundetult tarbima. Reformierakond kaalub võimalust teha Tarbijakaitseametile ülesandeks pöörata SMS-laenude ebaeetilistele ja tarbijat eksitada püüdvatele reklaamidele rohkem tähelepanu.

Riigikogu on juba seadustanud Reformierakonna fraktsiooni ettepaneku nõuda SMS-laenude reklaamis krediidi kulukuse määra näitamist. Muudatus hakkab kehtima 1. novembrist 2008.

Lisaeelarve jõuab Riigikogusse

Valitsus on heaks kiitnud 2008. aasta negatiivse lisaeelarve, mille suurus on 6,1 miljardit krooni, ning peatselt hakkab seda arutama Riigikogu.

Lisaeelarve koostamise eesmärk on jätkata riigi ranget eelarvepoliitikat, hoides eelarve tasakaalus, teatas valitsuse kommunikatsioonibüroo.

Eelnõu kohaselt jäätavad ministriumid ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast. Selleks aastaks plaanitud kulutusi vähendavad ministriumid 1,626 miljardi krooni võrra. Muud valitsussektori tasakaalu saavutamiseks vajalikud kulud vähenevad 442,2 miljoni võrra. See summa tuleneb olulises osas Riigi Kinnisvara ASiga seotud muudatustest tasakaalu arvestuses.

Majanduskasv väheneb

Peamiselt välistoetuste kasutuselevõtu edasilükkumise tõttu väheneb eelarve 0,9 miljardi krooni võrra. 0,7 miljardi krooni mahus jääb tegemata selliseid kulutusi, mis on seaduste kaudu seotud konkreetsete maksutuludega. Samas suurendavad riigiasutused ja ministriumid 712,6 mil-

FOTO: SCANPIX

Riigikogu hakkab menetlema lisaeelarvet.

joni võrra plaanitavaid tulusid.

Tulusid vähendab lisaeelarve 6,1 miljardi võrra. Kõige enam kärbib lisaeelarve sotsiaalministeeriumi ja majandusministeeriumi kulusid. Praegu kehtiva riigieelarve seaduse järgi on tänavuse riigieelarve tulude maht 96,3 ja kulude maht 93,6 miljardit krooni.

Omavalitsuste laenamist piiratakse

Valitsus algatas lisaeelarve, kuna rahandusministeeriumi kevadine majandusprognos kärpis oluliselt riigi varasemaid majanduse väljavaateid. Kärped puudutavad kõiki ministriume ja põ-

hiseaduslike institutsioone.

„Eelarve probleem ei piirdu paraku tegevuskulude ega isegi mitte investeringute ja uute programmidega,” kinnitab Riigikogu rahanduskomisjoni juhtiv Reformierakonna aseesimees Jürgen Ligi. „Tulude puudujääk on suurem, mistõttu on vaja kogu valitsuse koostööd varem võetud kohustuste ümbervaatomisel. Peaminister on kärpette alal sama optimistlik kui oli tulude suhtes,” kirjutab Ligi oma blogis.

Riigikogu rahanduskomisjoni esimees lisab, et omavalitsuste laenuvõtmise tõkestamine on üks koaliti-

siooni peamuresid. Seda eeskätt tänu Tallinnale. Eelnõu selleks on kooskõlastamisel. Kuna esimese kvartali majanduskasv oli oodatust väiksem, on võimalik, et lisaeelarvesse tehakse muudatusi ka Riigikogus menetlemise käigus.

„Tulumaksu alanemine peab jätkuma seadusega kokkulepitud tempos,” lausus Riigikogus Reformierakonna fraktsiooni juhtiva Keit Pentus, lisades, et Eesti jaoks on oluline väljuda sellest majandustsükli muutusest ajumahu ka majandusega riigina, mis loob eeldused uueks tõusuks.

Karin Kalda

Lang ja Ligi: Tööandjate abiga Eestist ettevõtluskeskuseks

Tööandjate Keskliidu ettepanekud on Reformierakonna aseesimehe Jürgen Ligi ja justiitsminister Rein Langi sõnul Eestile tervitatav areng.

„Kuu aega tagasi tegime koos Jürgen Ligiga avalikkusele teatavaks ettepanekud, mille tulemusena Eesti kujuneb ettevõtluse keskuseks, oleme oodanud ka teiste ettepanekuid ja heameel on öelda, et tööandjad on neile vastanud,” sõnas justiitsminister Rein Lang.

Mittevajalik müüki

„Reformierakond on läbi aastate seisnud Eestis soodsa ettevõtluskeskkonna eest. Kui meenutada, siis alles hiljuti seadustasime ettevõtte tulumaksuvabastuse säilimise, Riigikogus on järele ootamas meie initsiatiivil tulnud väärtpeeriinvesteeringute tulumaksuvabastus. Põhjalikud arutelud tulevad kindlasti uue töölepinguseaduse üle,” nentis Rein Lang.

Ta lisas: „Näen valitsuses, kui ras-

FOTO: SCANPIX

Jürgen Ligi ja Rein Lang soovivad otsuseid, mis annaks Eesti majandusele uue hoo.

kelt võetakse vastu mõtted sellest, et riigile mittevajalik vara, olgu siis ettevõtte või kinnisvara, müüki läheks või kui keeruline tundub olevat mõte palga ja tegevuskulude kärpimisest. Reformierakonnal on nii tahe kui ideed Eesti edasiviimiseks olemas.”

Reformierakonna aseesimehe Jürgen Ligi sõnul on Tööandjate Keskliidu poolt tehtud ettepanekud suures osas täpselt see, mille eest Re-

formierakond viimastel aastatel võidelnud.

Haridus esiplaanile

„Hea haridus, tööalane koolitus, efektiivne riigikorraldus, eri- ja sooduspensionite piiramine – need kõik on õiged eesmärgid. Sellist mõttetööd ja julgeid ettepanekuid me ettevõtlusorganisatsioonidelt oma positsioonide kaitteks ootamegi.”

„Ainult olukorras, kus sündivus on lõpuks tõusma hakanud, ei saa mingil tingimisel nõustuda noortele pe-redele turvalisuse loonud tagatiste vähendamisest. Ei tasu unustada, et Eesti suurimad väljakutsed on rahvastiku vähenemine ja majanduskasvu tagava soodsa ettevõtluskeskkonna edasiarendamine,” ütles Ligi viidates Tööandjate Keskliidu kirjas olnud mõttele, et vanemahüvitise süsteemi võiks muuta.

„Ka tööandjad peavad mõtlema, kellele me seda Eestit ehitame – kas lehmadele ja rongidele või inimestele. Riigi kõige pikaajalisem ja olemuslikum huvi on rahvastiku vähenemise peatamine ja positiivse iibe saavutamise.”

„Loodan, et selliseid ettepanekuid ja ideid kaasa mõtlemaks, kuidas Eestist saab ettevõtluskeskus, mis pakub kõrgepalgalisi töökohti ning uuen-duslike lahendusi, tuleb ka teistelt erakondadelt ning organisatsioonidelt. Meie oleme koostööks avatud,” lõpetas Jürgen Ligi.

Karin Kalda

Majandust ergutav eelnõu

FOTO: SCANPIX

Maret Maripuu,
Eesti Vabariigi
sotsiaalminister

Uue töölepinguseaduse eelnõu peamised märksõnad on õppiv inimene ja ettevõtjasõbralik majanduskeskkond, sest see soodustab õppimist ja pidevat enesetäiendamist. Need omakorda aitavad kaasa majanduse elavdamisele.

Praegu on meie tööõigus väga jäik ja ei vasta nendele ootustele, mis täna turul valitsevad. Meile on selles osas etteheiteid teinud nii IMF, OECD kui Euroopa Komisjon. Erinevaid riike võrreldes paigutatakse Eesti oma jäikuse tõttu edetabelite viimasesse otsa. Seaduse uuendamine ja kooskõlastamine Völaõigusseadustikuga annab tööõigusele uue hingamise ja ENSV töökoodeksi viimased paragrahvid saavad oma aja ära elatud.

Arenev ettevõtte

Eelnõu on suunatud kogu meie riigi arengule, millest võivad nii töötajad kui tööandjad. Ettevõtjale on oluline eelnõu läbiv paindlikkus – töösuhte lõpetamine on lihtsam kui enne. Koondamised on valus teema, kuid ettevõtteid ei saa ega suuda kogu majanduses toimuvat nii hästi ette ennustada. Laias laastus võib öelda, et kolme aastaga kaovad umbes pooled ettevõtteid. Olen kindel, et ettevõtja ei alusta tegevust selleks, et paari aasta pärast oma töötajaid koondata hakata.

Jäätisetegu on huvitav, kuid elu jooksul tasub proovida ka teisi ameteid.

Eluaegseid töökohti pole enam tegelikkuses palju järele jäänud ja töötaja peab olema valmis turu vajadustega kohanema. Kui ettevõtjale saab selgeks, et antud majandusolukorras tuleks tegevus üle vaadata, siis ei pea teda karistama sellega, et koondamisest tuleb pikalt ette teada anda ja suuri summasid välja käia. Võib-olla suudab sajakonna töötajaga ettevõtte oma tegevust korraldada nii, et kogu kollektiivi asemel jäävad vähemalt pooled. Need, kes jäävad, saavad ikkagi oma töö säilitada.

Õppiv töötaja

Majanduse arengu esmaseks eelduseks on töötajad, kelle oskused vastavad turu vajadustele. Kvalifitseeritud tööjõu puudus on olnud viimase viie aasta jooksul olulisemate tegurite seas,

mis majanduse arengut takistavad. Seaduseelnõu keskendub sellele, et töötajale luua uusi õppimisvõimalusi. Töötajale annab kindlustunde, kui ta saab enda oskusi täiendada. Samas on koolitamine soodne nii ettevõtjale kui töötajale jaoks.

Riik pakub mitmeid teenuseid inimestele leidmaks endale uus ja meelepärane töö.

Töötaja oskuste arendamine ja enesetäiendamine on nii töötaja enda kui ettevõtte huvides. Samas ei peaks inimene selle arvel ohverdama oma vaba aega, perega koosviibimise hetki või võtma suisa palgata puhkust. Uus

eelnõu pakub pikemat õppepuhkust, mille jooksul palk säilib – töötaja saab 20 kalendripäeva jooksul aastas keskenduda enesetäiendamisele, ilma et see tähendaks sissetuleku vähenemist. Eelnõu eesmärk ei ole aga kindlasti ainult koolitusvõimaluste pakkumine. Jäävad alles sotsiaalsed garantiid – töötuskindlustuse süsteem toetab töö kaotanud inimest, kasvab töötutoetus. Riik pakub mitmeid teenuseid inimestele leidmaks endale uus ja meelepärane töö.

Eesti riik vajab uut tööseadust. Kiirelt muutuv majandus dikteerib oma tingimused ja enam ei ole reaalne, et töökohti pärandatakse põlvest põlve. Selleks, et turul hakkama saada, peab oma oskusi ja teadmisi pidevalt arendama. Eelnõu aitab sellele oluliselt kaasa.

Jaanus Tamkivi

Eesti metsandus vajab ettenägelikke otsuseid

Mets katab Eestimaast vähemalt poole ja sestap läheb kõik metsanduses toimuv meile korda. Praegu on metsandus taas kuum teema, seda ennekõike metsaseaduses kavandavate muudatuste, kuid ka Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) ümberkorralduste tõttu.

Hämada pole vaja

Muudatustel on ikka tulihingelisi pooldajaid ja kompromissituid vastaseid, selge see. Konstruktivne arutelu on alati teretulnud ja aitab lähemale parematele lahendustele. Arusaamatused on aga plattsis siis, kui üks või teine pool asub tahtliku eksitamise ja hämmamise teele. Praegustes metsandusteemalistes väitlustes on seda ette tulnud, kuigi minu hinnangul on metsandus liiga tõsine teema selleks, et sellega poliitilist profiiti koguda.

Riigimetsa osa jääb alles ja suureneb

Näiteks eksitatakse inimesi väitega, et riigimetsamaa pindala miinimumnõude seadusest väljajätmine (praegu 20% maismaa pindalast) tähendab starti riigimetsade müümisele. Ei tähenda – riigimetsade osakaal pigem suureneb kui väheneb. Alles jääb ju metsaseaduse see nõue, et ei erastata kuni 1940. aasta 23. juulini riigile kuulunud ja praegu metsaga kaetud alasid. See säte tagab põliste riigimetsade riigile jäämise. Ja kuna valitsus kiitis aasta algul heaks riigi maareservi moodustamise põhimõtte, mis käsitlevad ka seni omanikuta metsamaid, siis saab riigimetsi haldav RMK lisaks needki maad, mida maa- ja metsakorralduslikult on otstarbekas riigimetsadega liita. Riigile jäävad ka omanikuta kaitsealused metsad ja need kaitsealused metsad, mida omanikud soovivad riigile müüa.

Nii et väide riigimetsamaa vähenemisest on ümber lükatud – riigimetsamaa osa lähitulevikus hoopis suureneb.

Otsustamine jääb ministriile

Valeväide on seegi, nagu saaks tulevikus riigile kuuluva metsamaa müüki otsustada vaid üheksa inimest RMK nõukogus. Ei ole nii – RMK nõukogu peab riigivara müügi endiselt keskkonnaministriga kooskõlastama ja põlise riigimetsa rendile andmise või müümisega mina nõustuda ei kavatse.

Jaanus Tamkivi,
keskkonnaminister

Allikas:
<http://www.envir.ee/1073106>

Peresid ega pensione eelarvekärped ei ohusta

FOTO: SHUTTERSTOCK

Sotsiaalministeeriumi eelarvekärped on tekitanud palju erinevaid tõlgendusi. Tõsi, kulud ministeeriumi valitsemisalas vähenevad kokku 990 368 846 krooni, kuid see on 2,5% valitsemisala koguelarvest.

„Keege ei pea kartma, et toetuse maksimine lõpetatakse. Säilivad kõik seadusega ettenähtud toetused: peretoetused, sealhulgas vanemahüvitis ja tasuline isapuhkus, toetused puuetega inimestele jne. Samuti säilivad pension ja pensionitõus,“ ütles sotsiaalminister Maret Maripuu.

Peretoetused paigas

Mõnede kuluartiklite puhul sai eelarve vähendamise võimalikuks tänu eelmisest, 2007. aastast ületulnud vahendite. Näiteks erivajadustega laste rehabilitatsiooniraha puhul on prognoositud võimalik kulude kokkuhoid 25 miljonit krooni. Siin lähituti esimese kvartali tegelikest kuludest ja võeti aluseks 2007. aastast ületulnud vahendid 32,3 miljonit ning

Noored pered ja eakad võivad loota riigi toele.

2008. aasta eelarve 42 miljonit.

Peretoetuste vähendamine 235 miljoni võrra on võimalik rahaliste vahendite tänavuse prognoosi täpsustamise tulemusel. Käripimisel arvestati tegelikku kulu esimeses kvartalis. 2008. aasta eelarve koostamisel loodeti, et vanemahüvitis taotlejaid on rohkem ja et keskmine hüvitis on suurem. „Eelarvesse planeeritakse toetuste raha va-

ruuga. I kvartal aga näitas, et proportsionaalselt taotleti toetusi vähem, kui oli arvestatud. Selle põhjal on tehtud eelarve kärped, ülejääki enam ei ole,“ täpsustas minister.

Võimalus vähendada Eesti Haigekassa riikliku ravikindlustuse kulusid 537 996 019 krooni tuleneb laiendatud tuluprognosist. See tähendab, et reaalselt ei saa seda raha eelarvest

ära võtta. Uus sotsiaalmaksu prognoos näeb ette, et ravikindlustusse laekub sotsiaalmaksu 538 miljonit vähem, kui sügisel prognoositi. Augustis vaadatakse prognoos uuesti üle. Juhul, kui sotsiaalmaksu laekumine kasvab, saab raha positiivsesse tulemissse juurde lisada.

Arstiabi rahastamine selge

Sotsiaalministeerium ei muuda sel aastal ühtegi lepingut haiglatega, ei vähene perearstidele eraldatav raha ega vähenda raviteenuste mahtu. Jäävad kehtima kõik selleks aastaks saavutatud kokkulepped. „Ei tasu karta, et arstiabi kättesaadavus halveneb,“ ütles sotsiaalminister.

Eraldisi viljatusravi hüvitamiseks vähendatakse 50 miljoni krooni võrra. Seaduse täitmiseks on vajalik 50 miljonit, kuid riigieelarves on viljatusravi hüvitamiseks planeeritud 100 miljonit krooni. Viljatusravi hüvitamiseks ette nähtud summasid küll vähendatakse, aga selle juures on siiski arvestatud plaanitavate seadusemuudatustega, mis laiendavad saajate ringi ja vähendavad omaosalust.

Reimo Nebokat

Lühidalt

Tervisekaitse kahtlustab salmonelloosi 74 Loo lasteaia lapsel

Tervisekaitseinspeksiooni andmetel võis mai alguses Loo lasteaias puhkenud salmonelloosipuhangus nakkuse saada 74 last ja neli lasteaia-töötajat.

Haiglaravile jõudis haigestunud lastest kolm ning Lääne-Tallinna keskhaigla nakkuskeskuses leiti neilt salmonelloosi-nakkus.

Tallinna tervisekaitsetalituse ning Harjumaa veterinaar keskuse spetsialistid käisid lasteaias ning nii lastelt kui lasteaiata töötajatelt ja töökeskonnast võeti proovid laboratoorseks uuringuks.

Postimees.ee

FOTO: SCANPIX

Kohila vineeritootja pankrotis

Rapla kohtumajas kuulutati välja Kohila vineeritootja – OÜ Baltic Panel Groupi, mille tootmine hetkel seisab ja töötajad on sundpuhkusel ning mille suurosanik on Pjotr Sedin – pankrot. Pankrotihaldur Andres Hermet ettevõtte juhtimises probleeme ei näe, kuid alt mindi seadmete tarnimisega, millest osad olid praakseadmed ning millest omakorda tekkisid sagedased tootmisseisakud. Asi Eesti Ehitus esindaja väitis kohtus, et vineeritehase omanikud on pankrotiavalduse esitamise põhjendamatu viivitanud, tekitades kahju võlausaldajatele. Kuna ettevõtte 83 töötajast 16 elab Kohila vallas, siis Kohila vallavanem Hillar Kalmet pankroti väljakuulutamises probleeme ei näe.

ETV24

Kiili on lastesõbralikum vald

Rahvastikuminister Urve Palo andis üle aukirja Kiili vallale kui 2007. aasta kõige lastesõbralikumale kohalikule omavalitsusele.

Kiili Lehe teatel võttis aukirja vastu vallavanem Vambo Kaal, kes kutus ministri ka valda visiidile, et tutvustada viimase kolme aasta jookul Kiilis valminud uut kooli- ja spordihoonet ning lasteaeda.

Äramärkimist leidsid ka Noarootsi vald Läänemaal kooli ja huvihariduse eest, Vaivara vald Ida-Virumaal päevahoiu hea kättesaadavuse eest ning Saue linn Harjumaa makstava te lapse- ning peretoetuste suuruse eest.

www.kalev.ee

Ei saa me läbi kaevandusteta

FOTOD: ERAKOGU

Reformierakondlane Kalle Palling räägib, millised probleemid on maardlatega ja mis on hetkel suurimad puudused maavaradega seoses Eestis.

Tänane seis maavaradega Eestis on üsna kehv. Põhjuseid sellele võib leida üsna mitu ja kõik eri valdkondadest. Ühe külje pealt on olemasolevad kaevandused ammendumas (kui räägime ehitusmaavaradest) ja teise külje pealt oleks võimalik avada uusi kaevandusi, kuid tee selleni on väga taakistusterohekse kujunenud.

Kui oleks juba aastaid tagasi alustatud selge planeerimistegevusega, oleks täna meil palju kergem. Õnneks on põlevkivi kasutamise riiklik arengukava oma kooskõlastustega lõpusirgele jõudmas ja sarnane arengukava koostatakse ka ehitusmaavarade kohta.

Vajadus kaevandamise järele

Planeerimises ja ühtses poliitikas peitub asja võlu. Täna on paljuski tegetud „tulekahju“ kustutamisega, kus kõik võtavad siit-sealt niipalju kui vaid kätte saab, tihti arvestamata sealjuures tagajärgedega keskkonnale. Teadupärast on kaevandused ja sellega seonduv inimeste arvates justkui keskkonnale kahjulik ettevõtmine. Kuidas aga tuleks inimestele kaevandamise plussid selgeks teha?

Siiani puudub selge visioon - kuskohast mida ja kui palju. Kaevandusi on lastud ära uppuda ning ümbuskaudsetesse piirkondadesse on suhtunud ükskõikselt. Inimesed teavad oma õigusi ning palju protestitakse kaevanduste vastu. Väga hea, sest kui oleks teistpidi, oleks ikka halvasti küll. Kaevandamisel on selge vajadus olemas. Kui võtta Ida-Virumaa, siis põlevkivi on kaevandatud aastakümneid ning sellest toodetud ka elektrit. Ilma selleta ei kujutaks keegi möödunud aastakümneid ette. Teid on tarvis, mille peal sõita jne jne.

Vaja on arengukava

Oluline on väga konkreetselt kaardistada olukord. Milliseid maavarasid, milliste tehnoloogiatega ja mis kõige olulisem - millistest piirkondadest. Eesti ehitusmaavarad ei ole just kõige kvaliteetsemad. Teedeehituse jaoks kasutatakse osaliselt juba ammu Soomest sisse toodud graniiti. Põlevkivist ei olegi kõige kasulik toota elektrit, vaid hoopis muidprodukte. Inimestega tuleb olla aus ja nendega suhelda rahulikult. Teerullimeetodil käitumine ei

Turistidele huvipakkuvaks

Võimalusi, kuidas kaevanduspiirkondi turistidele atraktiivsemaks muuta, on kindlasti palju ning väga suurel

Kaevandusalad võiksid kujuneda tulevikus turismimagnetiteks.

ole kindlasti õiglane.

Reformierakond eesotsas keskkonnaministriga on püstitanud endale ikkagi selged eesmärgid maavaradega seonduvad teemad korralikult kaardistada ning neile lahendused leida. Kõige alus on ikkagi planeerimistegevus ja lähtumine arengukavadest. Täna teadaolevad andmed pärinevad aastakümnete tagustest uuringutest. Olukord, kus arendajad ja teedeehitajad on iseseisvalt uurinud võimalusi maavarade mõistlikuks kaevandamiseks, ei ole just kõige õigem. Riik peab omama selget visiooni meie kõigi ühiste maavarade parima kasutamise osas. Õnneks tänane keskkonnaminister on alustanud sellist planeerimistegevust. Enne kui ei ole üle-eestilisi arengukavasid koos strateegiliste keskkonnamojude hindamisega tehtud, ei ole võimalik kusagil uusi kaevandusi avada.

määril sõltub see ikkagi piirkonna eripärast. Matkarajad, safarid, suured ujumiskohad on vaid mõned näited, mida on tehtud. Oluline on näidata kaevandamistegevust heas valguses. Täna on olukord paremuse poole liikumas, kuid siiski on veel väga pikk tee minna. Üks asi on teha atraktiivseks turistidele, aga teise võimalusena veel välja arendamata elamupiirkondadest tuleks võimalusel enne maavarad ära kaevandada ning rekultiveerimisel luua silmapaistvaid kunstmaastikke ja veekogusid.

Oluline on vähesest saada kätte maksimum. Kaevandada on vaja täpselt nii palju kui on hädavajalik. Siis selguvad parimad tehnoloogiad ning lahendused. Lähiaastatel kujunevad selged visioonid, mille üks olulisemaid osasid on uued tehnoloogiad ja nende arendustegevus. Täna ei ole meil isegi inimesi, kes suudaksid konkreetseid uusi lahendusi pakkuda, kuna mäeinstituut ei tooda uusi teadlasi peale. Haridus ja planeerimine on maavarade kasutamise võtmeküsimuseks lähimatel aastakümnetel. Planeerimine ja loodusressursside kasutamine on väga pikk protsess.

LET

HEA TEADA

Olulisimad Eesti maavarad on kukerisiit (põlevkivi) ja fosforiit. Peale nende on Eesti maavaradeks: savi, liiv, kruus, karbonaatkivimid (lubjakivi ja dolomiit), turvas, ravidmuda ja mineraalvesi.

- Põlevkivi hakati Eestis tööstuslikult kaevandama 1918. aastal, leevendamaks Peterburi küttepuudust
- Lääne-Virumaal alasiid Ida- ja Lääne-Virumaal üle 400 km²
- Uubja kaevanduse tegevuse tõttu voolab aastas merre umbes miljon kuupmeetrit puhast joogivett
- Lääne-Virumaal, Kohala leiukohtas paikneb 1,5 meetri paksune põlevkivikiht umbes 5-7 meetri sügavusel
- Aastas kaevandatakse umbes 15 miljonit tonni põlevkivi
- Elektritootmiseks kulub aastas 10-12 miljonit tonni põlevkivi. 300 000 tonni kulub tsemendi valmistamiseks, ülejäänud läheb õli tootmiseks
- Umbes 65% Eesti põlevkiviõlist ja selle produktidest suunatakse ekspordiks

Salumets taastab Viimsis töövõimelise meeskonna

Endine korvpallitreener ja praegune Riigikogu liige Jaak Salumets räägib sellest, mida peab Viimsis parremaks muutma.

Värske Viimsi Reformierakonna juhina on Teil kindlasti plaan midagi ära teha. Mis täpsemalt mõttes on? Juhina olen fakti ees, et Reformierakond on oma võimsuse ja töövõime Viimsis minetanud. Valimised küll võideti, kuid paraku leidsime ennast ikkagi opositsioonist. See on karm, kuid otsekohene tõde. Esmalt tuleb taastada usaldusväärne ja töövõimeline meeskond. Anda hoogu juurde noortekogu tööle. Kaardistada probleemid ja valupunktid, mille ühe näi-

Tallinn ja Viimsi on teineteisele nii lähedal, kuid samas nii kaugel.

tena on lasteaiakohtade puudus. Iga suurema arendusprojektiga kaasnevad infrastruktuuri probleemid. Surve arendajate poolt on väga tugev. Joogivee kvaliteet ja kanalisatsioon on samuti teravamad valupunktid.

Millised probleemid on Viimsis kõige silmatorkavamad ja mis vajaksid lahendamist?

Loomulikult teed ja liikluse organiseerimine. Veelkord rõhutan seda, et

Jaak Salumets juhib Viimsi reformierakondlasi.

meeskond ja meeskonnatöö on tänase päeva seisuga prioriteetid. Sisuliselt alustame uut tõusu, kuid see tõus saab olema Reformierakonna jaoks väga tõsine katsumus.

Kas lähedus Tallinnale tuleb Viimsile kasuks või pigem kärbib võimalusi?

Tallinn ja Viimsi on teineteisele nii lähedal, kuid samas nii kaugel. Olen tabanud ennast mõttelt, et ühel päeval võib Viimsist kujuneda Tallinna satelliitlinn

nagu on Helsingil Espoo. Kui praegu on neil erinevad identiteedid, siis tulevikus ei pruugi see enam nii olla. Elame-näeme, kuidas sellega läheb.

Mis puutub Viimsi võimalustesse, siis usun, et Viimsi ainult võidab Tallinna lähedusest.

Probleemiks on Tallinna-Viimsi vaheliste ja ka Viimsi vallasest teede halb olukord. Teine murelaps on elanike arv vallas. Täna on Viimsis 15 000 inimest ja see arv

suureneb iga päevaga. Minu isiklik arvamus on see, et Viimsi saavutab varsti maksimaalse elanike arvu. Arutu ehitamine poolsaarel viib meid suurte probleemideni veevärgi ja kanalisatsiooniga.

Mis Teid seob Viimsiga?

Olen hingelt viimsilane ja siin on minu kodu. Need kaks komponenti innustavad mind toimetama. **ET**

Lühidalt

FOTO: SCANPIX

Raplamaa aasta ema 2008 on Nele Aus

Rapla maavalitsuse saalis anti pidulikult üle Raplamaa aasta ema tiitel, mille pälviv viie lapse ema ning kohaliku hariduselu edendanud Nele Aus Juuru vallast. Raplamaa aasta emaks pärjatud Nele Ausi peres kasvab viis last – neli poega ja üks tütar. Suvel on perre sündimas kuues laps.

„Tunnustust väärivad kõik kümme aasta emaks kuulutatud tubli naist, kellele anti üle tunnustus aunimetusega, sest ema-amet, mis on 24 tundi päevas ja ilma puhkepäevadeta, tuleb esile tuua,“ kommenteeris Rapla naiseltsi esinaine Silvi Tarto ja lisas, et ema rolli tähtsustavat keena traditsiooni jätkatakse kindlasti ka edaspidi.

Nele on lõpetanud Tartu ülikooli 1993. aastal ajaloolasena ja olnud ametis Juuru gümnaasiumis õpetaja ja direktorina, Kohilas haridusnõunikuna. Ta on olnud kaastegev maakonna hariduse arengukava koostamisel. Lisaks on ta Juuru kooli hooldekogu esimehe asetäitja ja andnud panuse lastevanemate koolitamisse.

Nädaline

FOTO: INTERNET

Jõesa allika ümbrus saab korda

Jõesa arteesiaakav, mis on tunnistatud peremehetuks varaks, saab peatselt senisest korrastatuma ilme. Lähijal asuvad vallavalitsuse majandusosakonna töömehed seal ümbrust korda tegema.

Märjamaa aednik Evelyn Mänd ütles Nädalisele, et vallavalitsuse majandusosakonna töötajatega on ta ka varem Jõesa allika ümbruses vedelevat prahti koristamas käinud, kuid seoses Paeküla külas asuva Jõesa arteesiaakaveu munitsipaalomandisse tulekuga on seal tänava kevadel plaanis varasemast mõnevõrra suuremad korrastustööd.

Vallaaedniku sõnul poleks vaja arteesiaakaveu ümbruse korrastustöödega ka liiga hoogu minna, sest on kenam, kui säilitatakse looduslik ilme. Ta toonitas, et on parem, kui allika ümber säilib tolmütökkeks ka puid ja võsa. Mõtet, et iga allikal käija vahel sinna tee sillutamiseks mõne kivi kaasa viiks, aednik toetas.

Nädaline

Aegviidus tuleks parandada õppimisvõimalusi

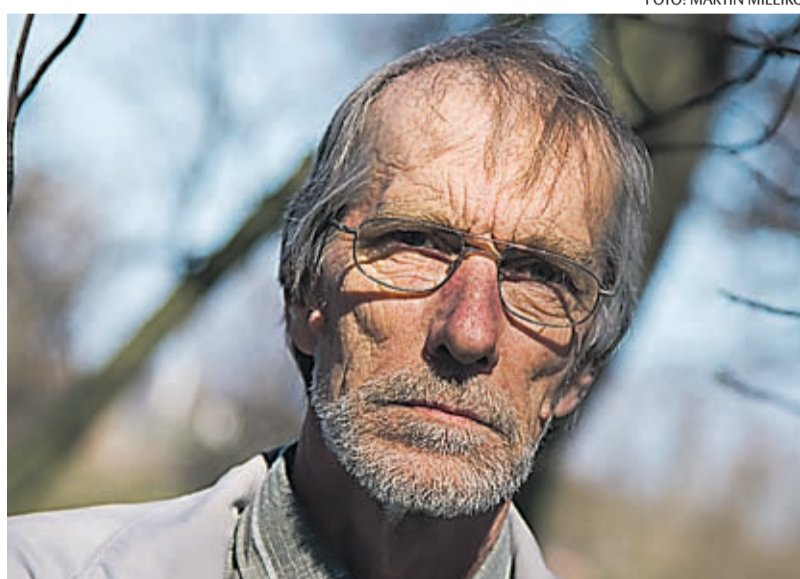
Reformierakondlane Kalle-Eerik Morna räägib sellest, kuidas võiks lahendada Aegviidu haridus- ja kultuuriprobleeme.

Aegviidus on suureks probleemiks haridus- ja kultuuriküsimused. Ka Aegviidu lastel ja õpetajatel on õigus õppida ja õpetada kaasaegsetes tingimustes. Aegviidu põhikool on üks viimastest koolidest Harjumaal, mis on renoveerimata. Puuduvad riikliku õppekava täitmiseks vajalikud pinnad – spordisaal, tööõpetuse klassid jne.

Maja ise on vana hobupostijaam. Rahva kooskämiskohaks ja huvitegevuseks on külarahval aga Lehtse paruni koortetall. Küll mõneti kohendatuna, aga vajadusi see siiski täielikult ei rahulda. „Imselt võidakse nüüd arvata, et mida te senini olete teinud, et nüüd alles avastate omi hädasid. Tegelikult oleme me proovinud neid probleeme ikka ja jälle lahendada,“ räägib Morna. Tema sõnul takerduvad asjad just selle taha, et vald on väike ja enam vaadatakse ikka nende poole, kus rohkem maad ja rahvast.

Sõltutakse transpordist

Koolide jätkusuutlikkuse uuringu

Kalle-Eerik Morna sõnul vajab regionaalpoliitika ümberkorraldamist.

kokkuvõtte tulemusena ei pea väikeste kohtade lapsed saama korralikku haridust kodukandis. Haridust võib saada ka kusagil kaugemal ja suuremas koolis. Õpilased on sunnitud loobuma vabast ajast ja ka huvitegevusest eelkõige transpordist sõltuvuse tõttu. „Millegipärast arvatakse ikka, et mida suurem kool, seda paremad võimalused, seda parem haridus. Võin julgelt teatada, et Aegviidu põhikooli lõpetajad lõpetavad

mujale keskkooli minnes medalite ja kiitustega. Keegi ei ole hätta jäänud,“ kinnitab Morna.

Veel on mure puhkemajanduse ja tervisespordiga. Käimas on 2003. aastal algatatud Regionaalsete Tervisekeskuste programmi täitmine. Selle programmi raames peab valmima Kõrvemaa Tervisekeskus, mis saab olema osaks ühtsele terviseradade ketile. Vabariigi kultuuriministerium pani projektile öla alla ja see objekt

saab kindlalt valmis. Tulevikus on võimalik alustada liikumist nii suvel kui talvel Anija vallas asuvas Kõrvemaa matka- ja suusakeskusest. Aegviidust saab läbi Nelijärve Puhkekeskuse Jämedale ja sealt edasi Albu valla Valgehobusemäe spordikompleksi. Selle trassi peal on vastavalt inimese soovidele tegevust juba väga paljudel.

Ääremaadele tähelepanu

Morna sõnul ei saa ta aru, miks kohaliku arengut määravad dokumendid pole kellegi järelevalve all. Need peaksid olema regionaal- ja rahvastikumistri kantsleis arvel ja pidevas töös, et asjad saaks tehtud. „Vale on arvata, nagu oleks ainult riigi äärealad probleemide ees. Maakondade servad on sageli problemaatilised nagu ka metsakülad ja talud,“ sõnab Morna. Tõestuseks selle kohta on Mornal infot, et Eestis on üle saja majapidamise, kus ei ole elektritki, puudub elementaarne transport, teenindus jms.

„Samuti olen kindel selles, et ka valdade liitmine ei too siin erilist leevendust. Kehtib ju ikkagi seaduspärasus, et mis silma alt ära ja käeulatusest väljas, see sinna jääbki ja kauaks ja muutumatu kujul. Normaalsele elule on aga õigus kõigil,“ lisab Morna. **ET**

FOTO: MARTIN MILEIKO

Mida arvavad Sina?

Harju- ja raplamaalaste lugemiseks mõeldud Eesti Teataja on huvitatud oma lugejate arvamusest. Kui Teil on mõtteid, millest ajaleht võiks kirjutada, siis täitke, lõigake lehest välja ja postitage allolev kupong. Marki lisama ei pea. **Vastajate vahel loositakse välja televiisor.** Mõtteid ja arvamusi võib saata ka e-kirjaga teataja@reform.ee. Eelmises lehes avaldatud tagasiside ankeetide seast võitis auhinna: **Guidu Orno**

Hea Harju- ja Raplamaa inimene!

Anna meile teada kolmest oma kodukohta puudutavast teemast, millest võiksime kirjutada:

- .....
- .....
- .....

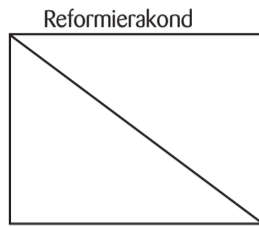
Minu nimi ..... Vanus .....

Aadress .....

Telefon .....

E-kiri .....

Oma andmeid edastades olen tulevikus nõus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

tasub postikulu
Luba nr. 1591

**MAKSTUD VASTUS
EESTI**

REFORMIERAKOND
Tõnismägi 9
10119 TALLINN

Kolga mõis väärib külastamist.

Kolgal asub väärikas mõis

Kolga mõis sai alguse ligi 750 aastat tagasi, kui hakati rajama tsisterlaste kloostrimõisa. Pea 300 aastat tegutsesid Kolga mõisas kasinad ja askeetikud mungad. Hiljem oli mõis 40 aastat Taani kuninga Christian II valduses kuni venelased mõisa Liivi sõja alguses (1558) maha põletasid. Algas Rootsi aeg ja kuningas Johan III läänistas Kolga maad Pontus de la Gardiele.

Ajalugu mäletab ka seda, kui Riigiamiral krahv Gustav Otto Stenbock Pontus de la Gardie pojatütre naiseks võttis ja mõisa kaasavaraks sai. Mõisas on peatunud ka vene keisrinna Katariina II.

Mõisa hiilgeaegadel oli Kolga mõis Eesti suurim, laiudes kokku ligemale 50 000 hektaril. See on tervelt 1,5 korda suu-

rem tänase Euroopa Liidu liikme Malta pindalast. 1993. aastal tagastati Kolga mõis Stenbockide perekonnale. 2003. a suvest on mõisas külalistemaja ja koolituskeskus. 2005. aasta lõpul uuendati põhjalikult mõisa peahoone restoran ja täna pakutakse Kolga mõisas erinevaid teenuseid alates majutusest ja toitlustamisest, kuni koolituste ja kunstioksjoniteni. **ETI**

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Tel 680 80 80, teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 20. juuniks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale kinkekaardi loomisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Aprilli auhinna võitis:
Viktor Pallo

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimblar ***	Kallaklik	Võrkpallur (e + n)	CCP	Seriaali A-Team tegelane	Hakk-kotlet Tund	Ooperilaulja (metso-sopran)	Maksejõuetu metalliraha	Lennuk	Tanklakett	500.	2 järjestikust tähte	Kanade pätsaja
Noot		Pane tähele! Filatelisti abivahend		Amfiibnimene Ungari helilooja ja pianist								
Sümpaatselt					Teismelise nuhtlus Eeldus					Raud Läti kohuke		
Komfortne Noot				Takti rõhutu osa Näitekirjanik, Vilsandi saarevaht				Spordiklubi Jahilaskja			Bold	Džaul
			Lind Tsistern									
Tšehhi hokistaar (4 tähte)												Nord Kirjanik (1899-1948)
Väike ooperisoolo					Tehniline spetsialist Giga-Local ID	Neon Aafrika riik			Kohmetu Endine teibamees			
Kõnts				Omakohut pidama Klooster								Digitaalne andmekandja
	Liimima Mahetoote firmamärk							Pilked Paleus				
Saaremaa O	Broom Julia peigmees		Taipamine Tatiga koos							1000 V India osariik		
Kinnitusvahendid				Tom Sawyeri vend Tennismaestro				Uurimislaev Ristsõna			Diameeter Hädaldamine	
Iseenesestmõistetav					Ida-Eesti Regioon Empire State Building			Sealhulgas K.Kõusaare romaan				Michael Jacksoni album 1987
	...-klubi Multi-Link	Hein-taimed 51.										
Piirkond Okeaanias								Õukonnapidu Hapnik				
Prantsuse pikim jõgi				Vercors'i romaan (eesti k 1970)								